

Č. j.: MPSV-2024/39562

Žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – OSPOD

Dotaz ze dne 12. 2. 2024

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) od Vás dne 12. 2. 2024 obdrželo podání s odkazem na zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“). Položila jste celkem pět otázek k postupu nemocnice a tvrzení ombudsmanky.

Jak sama předjímáte, položené otázky nejsou žádostmi o informace podle zákona, a to s odkazem na § 2 odst. 4 zákona – *Povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací*. Přesto Vám v rámci zásady dobré správy níže poskytujeme vyjádření věcně příslušného útvaru MPSV – odd. koncepce sociálně-právní ochrany dětí a náhradní rodinné péče.

1. Otázka tedy zní, na základě jaké legislativy bere nemocnice kompetenci informovat OSPOD obecně za to, že žena nemá absolvované některé prohlídky v těhotenství?

Obecně OSPOD postupuje dle § 6, § 7 a § 10 odst. 1 písm. a) zák. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále jen „ZSPOD“), tj. zaměřuje se na děti uvedené v § 6 ZSPOD, tyto vyhledává a prověřuje upozornění učiněná dle § 7 ZSPOD. Při této činnosti přihlíží OSPOD k širšímu sociálnímu prostředí dítěte. Při své činnosti musí mít vždy na paměti i sociální situaci matky. Musí zároveň dbát na podporu rodiny, aby v co nejvyšší míře podpořil možnost setrvání dítěte v rodinné péči. Situaci dítěte si OSPOD vyhodnocuje na základě zjištěných informací. Je třeba důrazně upozornit, že sociálně-právní ochrana spočívá především v poskytování pomoci a podpory v rodině.

Pro vyhodnocení dítěte jako dítěte, kterému je třeba sociálně-právní ochranu poskytnout, však nesvědčí pouhá absence předporodní péče, pokud by byla jedinou premisou.

2. Na základě jaké legislativy nemocnice v odpovědi na stížnost tvrdí, že údajně MUSÍ VŽDY sociální pracovnice nemocnice kontaktovat OSPOD vždy, když žena nemá nějaké prohlídky v těhotenství? Dle mých informací od pracovníků OSPOD je to lež.

V ZSPOD není ustanovení, které by ukládalo povinnost vždy při uváděných skutečnostech oznamovat tyto OSPOD, nicméně nemocnice jako taková má oznamovací oprávnění vůči OSPOD, která vyplývá z výše citovaného ustanovení § 7 ZSPOD a dále povinnost dle ustanovení § 53 ZSPOD sdělit údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany dětí.

3. Co je definice „významná absence“? Kdo to posuzuje a na základě čeho?

Vzhledem k tomu, že neznáme původní stížnost stěžovatelky, ze které žadatelka vychází, ani další podrobnosti případu, nemůžeme na tento dotaz reagovat. Jediným, kdo může vyložit, z jakých indicií při stanovení míry absence vycházel, je předmětná nemocnice.

4. Na základě jaké legislativy nemocnice v odpovědi na stížnost tvrdí, že zda matka a novorozenec budou propuštěni, rozhoduje OSPOD? Není to tak

náhodou jen soud na základě předběžného opatření z nějakého závažného důvodu?

O propuštění matky ani dítěte z nemocniční péče OSPOD nerozhoduje. Nerozhoduje o něm ani soud. Soud by mohl rozhodovat pouze v případě ohrožení dítěte, nikoliv však o propuštění dítěte z nemocnice, ale o svěřeni dítěte do péče jiné osoby či pěstounské péče. OSPOD disponuje návrhovými oprávněními dle ustanovení § 14 ZSPOD a může jakožto orgán SPOD podat návrh na předběžné opatření, nicméně až po vyhodnocení situace a shledání závažných rizik pro dítě. Podání návrhu na takové opatření pak předchází celá řada kroků, které vedou k zajištění péče rodiči a jedině, není – li toto možné, zjišťuje možnosti vlastní rodiny a následně případně zjišťuje možnosti náhradní rodinné péče. V dalším je třeba obrátit se na Ministerstvo zdravotnictví, protože postup nemocnic při péči o pacienty je v jeho gesci.

5. Na základě jaké legislativy jde OSPOD prohlížet sociální prostředí matky na pokyn nemocniční ospoďačky z důvodu absence některých prohlídek v těhotenství, když matka je ještě hospitalizována v porodnici s dítětem na základě udání nemocniční pracovnice OSPOD z důvodu absence některých vyšetření v těhotenství, když Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 4. 2023, č. j. 29 A 91/2022-87- Vynucovat si návštěvu v bytě mohou až poté, co prokáží ohrožení dítěte a nikoliv, že matka nechodí na prohlídky v těhotenství a pak porodí zdravé dítě a evidentně není bezdomovec nebo závislá.

Nejdříve je třeba upozornit, že sociální pracovnice nemocnic nejsou pracovníci OSPOD, tj. gesčně spadají pod Ministerstvo zdravotnictví. Abychom mohli kvalifikovaně odpovědět, museli bychom znát konkrétní okolnosti případu a rodinné poměry stěžovatelky. Jelikož nám tyto okolnosti nejsou známy, můžeme reagovat toliko v obecné rovině. V ZSPOD není ustanovení, které by určovalo, že OSPOD provede šetření z důvodu „absence některých vyšetření v těhotenství“. K šetření v rodinách přistupuje OSPOD zjistí-li, že existuje dítě, u kterého přichází v úvahu vyhodnocení jeho situace jako dítěte uvedeného v § 6 ZSPOD. K ověření této skutečnosti provádí OSPOD prošetření rodinných poměrů. V případě, že existují pochybnosti o správném postupu OSPOD lze využít institutu stížnosti právě vůči určitému OSPOD.

S pozdravem